

Una educació liberal per als treballadors. A propòsit de Richard H. Tawney (1880-1962)

ÀNGEL PASCUAL MARTÍN

Que la vella educació liberal —la de l'ensenyament de la tradició, en les lletres i les ciències, per al cultiu d'una intel·ligència general que permetria una millor comprensió del món i la condició humana—, que aquesta sigui un obstacle a les aspiracions d'igualtat i llibertat, al progrés científic i tecnològic i a l'increment de benestar social és un dels prejudicis sobre els quals s'aixequen les pedagogies contemporànies. Que fos durant segles l'educació pròpia i exclusiva d'una classe ociosa dominant, que hagués servit a una lògica corporativista de transmissió del saber, despreocupada de les necessitats ordinàries de la majoria, que s'hagués confiat a l'autoritat d'unes tradicions antigues i obsoletes edificades dogmàticament, i que es concentrés en ensenyaments del tot improductius pel desplegament de la vida social, convertiria l'educació liberal en un dels grans enemics de la realització de l'ideal democràtic.

Vista així, la defensa i l'actualització d'aquesta educació apareixeria com una temptativa reaccionària i fins i tot antidemocràtica. Però no tots els corrents de pensament i moviments de reforma social contemporanis comparteixen el mateix judici. L'ideal socialista moderat britànic de principis de segle xx veuria en la universalització de l'accés a l'educació liberal el principal instrument per apoderar la classe treballadora i fer veritablement efectiva la seva condició ciutadana. Sota la convicció que les desigualtats culturals tindrien un efecte més alienant sobre l'individu que les mancances materials, el socialisme moderat considera que l'accés de la classe treballadora als grans clàssics del pensament seria l'únic mitjà pel qual actualitzar el valor del ciutadà per tal de fer possible el nou ordre social.

En aquest ordre de coses, cal atendre la vida i obra de Richard H. Tawney. Tawney és una de les figures acadèmiques i polítiques més importants de la histò-

ria britànica recent. Fou professor d'història econòmica de la London School of Economics i és considerat en aquest camp l'*scholar* amb més ascendència de la seva generació. Esdevingué cèlebre per obres com *The acquisitive society* (1920), *Religion and the Rise of Capitalism* (1926) o *Equality* (1931). I destacà també per la seva influència en la socialdemocràcia i la democràcia cristiana britàniques. Bona part d'aquesta influència l'exercí a través de la participació en l'elaboració laborista de polítiques educatives en el desenvolupament de l'estat del benestar. Fins al punt que la defensa de Tawney de l'extensió de l'obligatorietat de l'educació, de la continuïtat entre la primària i la secundària i de la generalització d'accés a l'última sota una proposta comprensiva (*Secondary education for all. A policy for labour*, 1922; *Education. The Socialist Policy*, 1924) es veié reflectida en l'Education Act 1944, que fixava per primera vegada la gratuïtat i obligatorietat de l'educació secundària al Regne Unit.

Però hauria estat des de la seva tasca com a educador d'adults que desenvolupà una proposta més radicalment reformista. Havent-se graduat, Tawney començà a reclamar un seguit d'esmenes per tal que les antigues universitats lideressin una reforma social en col·laboració amb l'Església amb l'objectiu d'enfortir la classe treballadora. L'Education Act 1902 s'havia proposat que totes les ments disposades a l'educació superior en tinguessin l'oportunitat, però l'organització de les antigues universitats n'impedia l'accés a la majoria, per la qual cosa, de la mà de la Workers Educational Association —de la qual Tawney, des de la seva fundació, fou membre del comitè executiu i, posteriorment, president— s'impulsà un programa d'educació superior per a adults treballadors en col·laboració amb la Universitat d'Oxford. El programa es venia a concretar en les anomenades *tutorial classes*, una sèrie de cursos amb una periodicitat setmanal i en grups de trenta estudiants, dedicats a una sola matèria de caràcter liberal i sota la direcció d'un professor universitari qualificat. Les *tutorial classes* volien seguir el model dels seminaris que el mateix Tawney hauria gaudit a Oxford. No requerien un coneixement de les llengües clàssiques ni se circumscrivien només a l'estudi de la filosofia, cosa que n'hauria restringit l'accés i l'interès entre els treballadors. Però sí que se centraven en un objecte d'estudi que exigia un treball continuat i intensiu, eren inspirades per un tutor que el guiava amb coneixement però que comptava també amb la participació i col·laboració dels estudiants i tenien per objectiu desenvolupar els poders de la raó, més que no pas entrenar en les habilitats tècniques, per guanyar una visió de la vida ferma i coherent, i un cert coneixement sobre la naturalesa de les relacions humanes i els mètodes pels quals s'ha progressat en els afers humans.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- TAWNEY, Richard Henry (1921). *The acquisitive society*. Londres: Bell.
- (1924). *Education: The Socialist policy*. Londres: Independent Labour Party Publication Dpt.
- (1926). *Religion and the rise of capitalism*. Londres: Murray.
- (1931). *Equality*. Londres: George Allen; Unwin Ltd.
- TAWNEY, Richard Henry (ed.) (1922). *Secondary education for all: A policy for labour*. Londres: The Labour Party.